
Achterwegen

Gedichten van

MAURITS MOK

In de Fazantenhof

MAURITS MOK (1907)
heeft in 'Achterwegen' een
aantal merendeels korte
gedichten gebundeld,
waarin het accent valt op de
gewaarwordingen die het ouder
worden bij hem oproept.
Stilte en eenzaamheid leggen
allengs beslag op hem, maar
het slotgedicht, tevens titel-
gedicht, verwijst naar
komende generaties.

In de reeks 'In de Fazantenhof'
zijn verschenen:
'De vijver was wit van de vissen'
van Johan van Nieuwenhuizen,
'Enkele gedachten bij een-
voudige vriendschappen'
door Theo Festen,
'Bij nader inzien'
van Cor Stutvoet.
In voorbereiding zijn
Fragmenten uit 'Plain chant'
van Jean Cocteau en
gedichten van Rainer Maria
Rilke, beide in vertaling van
Theo Festen.
Verder is in bewerking een
vertaling van een keuze uit de
gedichten van de Duitse
dichteres Rotraud Wieland.

'In de Fazantenhof' is
een uitgave van
De Oude Degel
Fazantenhof 130
3755 EK Eemnes

Achterwegen

In de Fazantenhof

Een reeks uitgegeven door
DE OUDE DEGEL
te EEMNES

Maurits Mok
Achterwegen

MCMLXXXI

In de Fazantenhof

EEMNES

© copyright 1981 Maurits Mok

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd
en/of openbaar gemaakt door
middel van druk, fotocopie, microfilm of op
welke andere wijze ook, zonder
voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

ISBN 90 70059 23 1

DE TRAGE WEGEN

De trage wegen, de gewelfde dag.
Wij liepen in een landwind.
Aanzwellend voorjaar
streek langs de velden.
Verre torens lieten
onhoorbaar de uren verlopen.
Wij kwamen telkens te laat
om nog mensen te vinden.
Hier en daar
keek een venster
dwars door ons heen. Dan hielden wij
de adem in en zetten ons schrap
tegen de dreigende afgrond.

DIT IS MIJN DAG

Alles gaat over, alles houdt stand.
Dit is mijn dag en met gesloten ogen
voel ik hoe een oude zee mij aanraakt
en duizelen doet. Dit is mijn dag,
een vingerbrede streep. Dit is mijn dag,
de enige, de bijna uitgeleefde.

KLAVIERSPEL

**Klavierspel murmelde en wervelde
door onze kamers. De muren
kregen vleugels, gingen verloren
in de buitenste lichtsfeer.**

**Later, jaren later, zie ik
uit de grond twee handen stijgen
vol verpulverde muziek.**

OP EEN EILAND

Op een eiland met overal
roepende verten, hemelen
vol luide leegten.

Wie stil blijft staan, herkent
zichzelf niet meer, hoort vallend water,
stuivende raadseltaal.

Hij drukt zijn voeten in de grond,
een verlose, een gevangene
die meer dan levenslang is opgelegd.

OEVERLAND

Oeverland. Er is
het opene, het niets. Verwondering
verloor haar scherppte, schrompelde
tot berustend onbegrip.

Een vreemdeling die zelfs geen taal meer heeft,
slechts een verloren glimlach,
zie ik de wereld drijven
in stilstaand water,
de randzee van de dood.

IN DE MARGE

Een oude man. Hij buigt
zijn hoofd en schrijft
in de marge van zijn bestaan.

Zacht vuur bleef over, heimwee
naar niets, een dialoog
met ritselend zand.

Karavanen trekken door hem heen.
Hij tracht hen aan te roepen maar het zand
stuift alles dicht.

LAAT SEIZOEN

Laat seizoen. Traagheid besluipt
de loop der dingen. Kleuren verbleken.
Een uitgedroogde huid vangt zon
en wordt niet warmer. Hoe vaak zal
er nog een morgen opengaan?
De mensen die men heeft gekend
trekken voorbij en blijven staan.
Hun weg is doodgelopen.

NIETS DAN MENSEN

Water waarin de dag
leeft en vergaat. Daar zijn
mensen. Zij houden zich staande
boven hun schaduw en horen
de stilte na iedere klokslag.

Mensen, niets dan mensen,
onder uitgeschudde bomen,
zwijgende eenzelvigheden.

HET LAATSTE WOORD

Vuur. Binnengloed. De lange nacht.
Een mens die achter zijn gedachten gaat.
De wegen wijzen voor zich uit
verder en verder. Eenmaal hoort
het laatste woord zichzelf ontstaan
en sterft.

ALTIJD THUIS

Zo ging het toen, wij kwamen
uit het fluwelen donker
een kamer binnen waar de muren
geruchten opvingen,
nachttaal, wenkende bomen.

Wij kenden de glans van elkanders gezicht,
de klank van ongesproken woorden,
de wegen waarop wij gedwaald hadden,
altijd verloren, altijd thuis
in wat voorbijgaat.

ZEELUCHT

Zeelucht, zout dat aan de lippen kleeft.
Men proeft vergetelheid, een aarde
teruggewenteld naar haar oorsprong.

Wolken, koude lichamen,
belegeren de kim.

De laatste vogelkreet
waait door de hemel.

Water kromt zijn rug
onder gierende zwepen.

NA JAREN

Een man na jaren, hij vergeet
te denken, heeft geen leeftijd meer,
dwaalt door het lege labyrint
van zijn geheugen, legt zijn hand
op zijn haast uitgegloeide ogen
en leest namen die hij niet herkent.

DRUPPELSGEWIJS

Druppelsgewijs de ene dag
na de andere en alle mensen
in hun oude kleren, stoffige
duw- en trekdieren.

Onder hun stappen
slijten de jaren.
Steeds witter wordt de toekomst,
een beeldscherm zonder gestalten.

ACHTERGRONDMUZIEK

Een dorp met oude achtergrondmuziek.
De straatstenen plantaardig overgroeid.

De kerkklok houdt de uren in verband
terwijl de levenden tot stof vergaan.

Op het kerkhof brokkelen namen en data.
Gras wringt zich uit spleten omhoog.
Men hoort het groeien der vergetelheid.

STILLER EN STILLER

Bovenkomen uit de slaap,
een dag zien die niet weer zal keren,
een land dat in een hemel overgaat.

Luisteren naar wat niet meer
is uit te spreken, oor waarin
de wereld haar geluid verliest.

Ook de gedachten stiller en stiller,
dichtgroeiende webben.

WINDBEWONERS

Eindeloos vlagen zij
langs dichte deuren, blinde muren,
windbewoners, opgejaagde schaduwen.
Het wordt nooit meer stil, de tijd
laat zich niet tot een nulpunt herleiden,
geen mond legt zich het zwijgen op
om wat daar roert en ritselt, alles leeft
tegen de nacht in, verhardt
zijn afweer, keert de dood
zijn rug toe en zakt weg
in goedaardige dromen.

PELGRIM

Ik luister nog, maar minder wordt
het horen. Nergens meer bomen
die wind verzamelen.

Gemanteld in stilte,
een pelgrim zonder schaduw,
loop ik stap voor stap
een sterrenloze hemel tegemoet.

UITGEBRAND NOODWEER

Uitgebrand noodweer. Achterwaarts
een hemel vol verwoeste vormen,
omgestorte hooggebergten.

Alle dagen lopen dood
op die afgekoelde ramp.
Wolken as beslaan
de gloed der sterren.

VRIENDEN DIE VERLOREN ZIJN

Vrienden die verloren zijn.
Eens hoorde ik hun voetstap ingaan
tegen de dagelijkse dood,
werd de eenzaamheid gespleten
door hun stijgende kracht,
hun naderende stemmen, hun onderhuids vuur.

De paden waar hun leven licht ontstak
zijn onvindbaar geworden, overwoekerd
door sluipende verwildering. Iedere ochtend
verheft zich een schuchtere wind,
gefluisterd aanroepen van wat
voorbij is en nooit meer ontwaken zal.

POOLLICHT

Nog altijd die ogen.
Ik word beschenen door hun glans.
Poollicht, levenslicht
voorbij de tijd.

Aan de verlaten hemel
betrekken schouder aan schouder
wolken hun dodenwacht.

ZOALS EEN MENS ZIJN JAREN TELT

Zoals een mens zijn jaren telt:
woorden verdorren tot droog speeksel,
zijn gedachten woelen in de as
van zijn verleden, hij voelt
de aarde stuiptrekken, glijdt langzaam weg
en legt zijn armen rondom zijn verlies.

ACHTERWEGEN

Wij bewoonden een huis,
naar alle windstreken geopend.
Op onze kinderen viel zoveel licht
dat hun haar vuur werd, een stroom
die langs hun rug omlaag
in plassen om hen blinken bleef.

Wanneer zij gingen slapen, zonk
ook de wereld in slaap. Wij hoorden
hun adem door de bomen gaan.

Nu, lopend over achterwegen,
zien wij elkander aan
met ogen vol verleden.

Kinderen werpen licht
voor onze voeten.

INHOUD

De trage wegen	5
Dit is mijn dag	6
Klavierspel	7
Op een eiland	8
Oeverland	9
In de marge	10
Laat seizoen	11
Niets dan mensen	12
Het laatste woord	13
Altijd thuis	14
Zeelucht	15
Handgebaar	16
Een zee heerste	17
Na jaren	18
Druppelsgewijs	19
Achtergrondmuziek	20
Stiller en stiller	21
Windbewoners	22
Pelgrim	23
Uitgebrand noodweer	24
Vrienden die verloren zijn	25
Poollicht	26
Zoals een mens zijn jaren telt	27
Achterwegen	28

Dit vierde deeltje in de reeks *In de Fazantenhof*
werd gezet en gedrukt bij
Geuze & Co's Drukkerij te Dordrecht
naar typografisch ontwerp van
Rinus de Vringer.
Het bindwerk werd verzorgd door
Stokkink's Boekbinderij te Amsterdam.